ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба таҳқики диссертатсионии Мисрализода Фирӯза Назримад дар мавзуи “Технологияҳои муосири рушди салоҳиятҳои асосии хонандагони синфҳои болоӣ тавассути воситаҳои технологияҳои рақамӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз руйи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст.

Мубрами мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар он аст, ки он ба масъалаи рушди салоҳиятҳои асосӣ дар раванди таълим ва аҳамияти он барои хонандагони синфҳои болоӣ бахшида шудааст. Таҳқиқоти сотсиологӣ дар байни омӯзгорон нишон медиҳад, ки аксарияти онҳо ба рушди салоҳиятҳои асосӣ аҳамияти ҷиддӣ медиҳанд, вале мушкилот ва нуқсонҳо низ мавҷуданд. Омӯзгорон бар онанд, ки дар шароити кунунӣ ташкили муассири ин кор бидуни истифода аз технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ (ТИК) ғайриимкон мебошад. Истифодаи ТИК дар раванди таълим дастрасиро ба иттилоот васеъ мекунад, муоширатро осон мегардонад ва автоматикунонии равандҳоро таъмин мекунад. Ҳамгиройи усулҳои интерактивии таълим, технологияҳои бозӣ ва захираҳои интернетӣ ба рушди салоҳиятҳои асосӣ мусоидат мекунанд. Сарфи назар аз дараҷаи баланди иштироки омӯзгорон дар кор бо салоҳиятҳои асосӣ, неруи такмил додани амалия тавассути пешниҳоди дастгирии иловагии методӣ ва истифодаи фаъолонаи усулҳои инноватсионии таълим вуҷуд дорад.

Гузариш ба модели таълими салоҳиятнокӣ меъёрҳои навро барои талабот нисбат ба омӯзгорӣ муқаррар мекунад. Хонандагони имрӯза бояд на танҳо донишҳои мушаххасро азхуд кунанд, балки инчунин малакаҳои истифодаи онҳоро дар амалия инкишоф диҳанд. Ин зарурати тағйир додани накши омӯзгорро аз интиқолдиҳандаи дониш ба ташкилкунанда ва ҳамоҳангсози раванди таълим, ки муҳити мусоидро барои рушди салоҳиятҳои гуногун фароҳам меорад, ба миён меорад.

Барои ноил шудан ба сатҳи баланди рушди салоҳиятҳои асосӣ, истифодаи усулҳои интерактивии таълим муҳим аст. Дар раванди ҳамкории фаъолона, донишҷӯён метавонанд мустақилона фикру ақидаҳо ва қарор қабул карданро ёд гиранд, ки ин ба рушди тафаккури интиқодӣ ва қобилияти ҳалли масъалаҳо мусоидат мекунад. Усулҳои таълими интерактивӣ аз қабили муколамаҳо, лоиҳаҳо ва омӯзиши ҳолатҳо имкони татбиқи донишро дар шароити воқеӣ медиҳанд. Тавре ки тадқиқотҳо нишон медиҳанд, ҳамкорӣ дар гурӯҳҳо ба баланд бардоштани самарабахшии таълим ва таҳкими малакаҳои муошират мусоидат мекунад.

Технологияҳои бозӣ дар таълим василаи дигари муассир барои рушди салоҳиятҳои асосӣ мебошанд. Бозӣ раванди омӯзишро ба таври ҷолиб ва

шавқовар табдил дода, ҳавасмандгардонии донишҷӯёнро зиёд мекунад. Дар шакли бозӣ, хонандагон омодаанд, ки озмоиш кунанд, хато кунанд ва аз таҷриба омӯзанд. Бозиҳои таълимӣ метавонанд барои рушди қариб ҳама гуна салоҳият, новобаста аз таърихи дарс, истифода шаванд. Истифодаи бозиҳои таълимӣ, мувофиқи маълумоти воридшуда, ба рушди тафаккури эҷодӣ ва қобилияти ҳалли мушкилот мусоидат мекунад.

Ҳамин тариқ, рушди салоҳиятҳои асосӣ дар муассисаҳои таълимӣ раванди мураккаб ва серталабот мебошад, ки истифодаи ҳам усулҳои нав ва ҳам технологияҳои инноватсионии таълимро талаб мекунад. Омӯзгорон нақши калидиро дар ин раванд мебозанд, зеро маҳз онҳо муҳити таълимиро эҷод мекунанд, ки ба рушди салоҳиятҳои зарурӣ барои омодагии ҷавонон барои зиндагии мустақил мусоидат мекунад.

Аз ин хотир, андешаву мулоҳизаҳои дар боло иброзшуда аз он шаҳодат медиҳанд, ки барои низоми муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии ҷумҳурӣ мавзуи таҳқиқоти илмии мазкур аз ҷиҳати назариявию амалӣ фавқулода мубрам ва муҳим мебошад.

Мисрализода Фирӯза соли 2013 ба факултети иқтисодиёти рақамӣ ва зеҳни сунъӣ филиали Донишгоҳи технологии Тоҷикистон ба ихтисоси таъминоти технологияҳои иттилоотӣ дохил шуда, факултети мазкурро соли 2017 хатм намудааст. Маълумоти мухтасар оид ба фаъолияти меҳнатии довталаб пешниҳод мегардад (баъди хатми донишгоҳ дар куҷоҳо кор кардааст ва айни замон дар куҷо кор мекунад).

Кори диссертатсионии Мисрализода Фирӯза аз муқаддима, 3 боб, 6 зербоб, хулоса, тавсияҳо ва руйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Дар муқаддима мубрамии мавзуи таҳқиқи диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши масъалаи илмӣ арзёбӣ гардида, объект ва мавзуи таҳқиқ, ҳадаф ва вазифаҳои он, асосҳои назарӣ ва методологӣ, навгониҳои илмӣ, аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ муайян карда шудаанд.

Дар боби якум таҳти унвони “Ҷанбаҳои назариявии ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагони синфҳои болоӣ тавассути технологияҳои рақамӣ”, пеш аз ҳама, вижагиҳои моҳият ва тавсифоти алоҳидаи салоҳиятҳои асосӣ бо такя ба аҳамияти беназири амалии онҳо, маҳз барои хонандагони синфҳои болоӣ мавриди таҳлил қарор гирифтааст.

Дар боби дуюми диссертатсия, ки “Шароитҳои педагогии ташаккули бомуваффақияти салоҳиятҳои асосии хонандагони синфҳои болоӣ тавассути технологияҳои рақамӣ” ном дорад, баъзе тавсифоти беназири психологию педагогии ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагони синфҳои болоӣ бо истифода аз захираҳои шабакаи Интернетро муфассалан, мавриди таҳлил қарор дода шудааст.

Дар боби сеюми диссертатсия бо номи “Кори озмоишӣ оид ба ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагони синфҳои болоӣ тавассути технологиҳои рақамӣ” амсилаи педагогии ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагони синфҳои болоӣ бо истифода аз абзорҳои ТИК ва шабакаи Интернет дар муҳити муассисаи таҳсилоти умумӣ таҳия, тасвиб ва мавриди озмоиш қарор дода шудааст.

Дар хулоса ва пешниҳодҳо натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ ҷамъбаст гардидаанд.

Нуктаҳои илмӣ ва натиҷаҳои диссертатсия илман асоснок буда, бо далелҳои муътамади назариявӣ-методӣ ва таҳлилӣ мустаҳкам карда шудаанд. Муҳтавои асосии диссертатсия дар мақолаҳои илмии нашргардида ва баромадҳои муаллиф дар конфронсҳои сатҳи гуногун инъикос ёфтаанд.

Хулоса, диссертатсияи Мисрализода Фирӯза дар мавзуи “Технологияҳои муосири рушди салоҳиятҳои асосии хонандагони синфҳои болоӣ тавассути воситаҳои технологияҳои рақамӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз руйи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст, ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферат (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 марти соли 2021, №3) ҷавобгӯ буда, ҷихати сазовор гардидан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот барои ҳимоя пешниҳод карда мешавад.

Роҳбари илмӣ:
номзади илмҳои педагогӣ,
муовини ректор оид ба тарбияи
Донишгоҳи техникии Тоҷикистон
ба номи академик М. С. Осимӣ Б. Аҳмадзода

Суроға: 734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, ноҳияи Шоҳмансур,
кучаи академик Раҷабовҳо 10
Телефон: (+992) 985053454; E-mail: abunafsha@mail.ru

Имзои Бунафша Аҳмадзодаро тасдиқ менамоям:
Сардори РК ва КМ ДТТ
ба номи академик М. Осимӣ Қодирзода Н.Ҳ.
21. 05. 2025.